

Πρόληψη και Διαχείριση της Ενδοσχολικής Βίας

**Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης
Φεβρουάριος 2025**

*Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης
Κανονισμοί του 2024*

Πρόνοιες σχετικές με την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο

Δομή παρουσίασης

01 Εισαγωγή

02 Κανονισμοί Λειτουργίας των Δημοσίων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης του 2024

<https://www.moec.gov.cy/dde/nomothesia.html>

03 Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

(εγκύκλιος ΔΔΕ γρρ17303, ημερ. 05/08/2024, Καν. 2 Καν. 19
Καν. 22 (12, 13, 14α))

*Οι περί λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης
Κανονισμοί του 2024*

Τροποποίηση προηγούμενων κανονισμών				Νέοι κανονισμοί	
Ελάχιστη τροποποίηση		Ουσιαστική τροποποίηση			
Καν. 5	Καν. 52	Καν. 10	Καν. 31	Καν. 3	Καν. 32
Καν. 6	Καν. 53	Καν. 11	Καν. 35	Καν. 8	Καν. 33
Καν. 7	Καν. 54	Καν. 12	Καν. 36	Καν. 9	Καν. 34
Καν.17	Καν. 56	Καν. 14	Καν. 38	Καν. 19	Καν. 37
Καν. 20	Καν. 57	Καν. 15	Καν. 39	Καν. 21	Καν. 41
Καν. 40	Καν. 58	Καν. 16	Καν. 42	Καν. 23	Καν. 47
Καν. 44		Καν. 18	Καν. 43	Καν. 24	Καν. 49
		Καν. 22	Καν. 45	Καν. 29	Καν. 51
		Καν. 25	Καν. 46		
		Καν. 26	Καν. 50		
		Καν. 28	Καν. 55		
		Καν. 30			

Οι Κανονισμοί 4 (Διοίκηση), 13 (Προαγωγή μαθητών) και 27 (Σχολικές αργίες) παραμένουν χωρίς καμία τροποποίηση.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς (Καν. 22)

Ο Κανονισμός με θέμα «Πειθαρχία» τροποποιείται πλήρως.

- Ο παρών Κανονισμός συζητείται σε συνεδρία του διδασκαλικού συλλόγου στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς και εφαρμόζονται οι πρόνοιές του καθόλη τη διάρκειά του.
- Βασικές πρόνοιες του Κανονισμού γνωστοποιούνται και στο υπόλοιπο, μη διδακτικό, προσωπικό του σχολείου και διασφαλίζεται ομοιόμορφη διαχείριση των συμπεριφορών των μαθητών/ριών.
- Κάθε σχολείο ετοιμάζει τον **Κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας** (Κώδικας), με διαδικασία που καθορίζεται στον Κανονισμό.
- Οι κοινωνικές συμπεριφορές που διατυπώνονται στον Κώδικα διδάσκονται, ενισχύονται, επαναφέρονται και ενσωματώνονται στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου και της διδακτικής πράξης.
- Ο/Η διευθυντής/διευθύντρια μεριμνά για την επιμόρφωση των δασκάλων σε θέματα ανάπτυξης κοινωνικών και θετικών συμπεριφορών και διαχείρισης των αντικοινωνικών ή αρνητικών συμπεριφορών, σε συνεργασία με ειδικούς, καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- Οι αναμενόμενες κοινωνικές και θετικές συμπεριφορές, πέραν του ότι υπενθυμίζονται και ενθαρρύνονται, συνδέονται στον Κώδικα με διαβαθμισμένες ενισχύσεις, ώστε τα παιδιά, μέσω της ενίσχυσης, να μαθαίνουν να συμπεριφέρονται με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς (Καν. 22)

- Κάθε τμήμα του δημοτικού σχολείου αποφασίζει για τον **Ειδικό Κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας** μέσα στο τμήμα. Ο Ειδικός Κώδικας δεσμεύει όλους για την ορθή εφαρμογή του, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία του τμήματος.

(αρ.εγκυκλίου στο διαδίκτυο γπρ12608)

Ο υπεύθυνος/η τμήματος ενημερώνει, συζητά και επεξεργάζεται με τα παιδιά του τμήματός του/της τον Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς του σχολείου. Ετοιμάζει, επιπλέον, μαζί με τα παιδιά του τμήματός του/της, Ειδικό Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς και μεριμνά για την εφαρμογή του (3).

Οι δάσκαλοι/ες και οι μαθητές/μαθήτριες εφαρμόζουν τον Κώδικα Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και τον Οδηγό Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών που αποστέλλονται στα σχολεία από το Υπουργείο.

- Σε όλες τις διαδικασίες που αφορούν διαβαθμισμένα παιδαγωγικά μέτρα ή συνέπειες, διασφαλίζεται το δικαίωμα του παιδιού να ακουστεί.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς (Καν. 22)

➤ Στον Κανονισμό περιλαμβάνονται πρόνοιες για χειρισμό:

- επαναλαμβανόμενης εκδήλωσης αντικοινωνικών ή αρνητικών συμπεριφορών παιδιού,
- παιδιών που, λόγω νοητικών ή μαθησιακών ή συναισθηματικών ή κοινωνικών ελλείψεων, δεν μπορούν να εκδηλώσουν τις αναμενόμενες κοινωνικές και θετικές συμπεριφορές,
- σύγκρουσης μεταξύ παιδιών,
- σχολικού εκφοβισμού,
- περιπτώσεων όπου παρά τη λήψη παιδαγωγικών μέτρων ή συνεπειών, το παιδί εξακολουθεί να παρουσιάζει **επαναλαμβανόμενη αντικοινωνική ή αρνητική συμπεριφορά**,
- **ακραίων και επαναλαμβανόμενων προβλημάτων** αντικοινωνικής ή αρνητικής συμπεριφοράς.

Η εκδήλωση αντικοινωνικής ή αρνητικής συμπεριφοράς συνδέεται στον Κώδικα με διαβαθμισμένες συνέπειες ή παιδαγωγικά μέτρα, που αποτελούν αρνητικές συνέπειες για το συγκεκριμένο κάθε φορά παιδί, αλλά και φυσικό επακόλουθο της αντικοινωνικής ή αρνητικής του συμπεριφοράς.

Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης Κανονισμοί του 2024

Καν. 22 (12)

Καν. 22 (13α,β,γ,δ)

Καν. 22 (14α)

Καν. 22 (15)

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς [Καν. 22 (12)]

(12) Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ παιδιών, η οποία μπορεί να τύχει διαμεσολάβησης αντί της χρήσης παιδαγωγικών μέτρων ή συνεπειών, δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να συμμετέχουν με τη δική τους θέληση σε διαδικασία διαμεσολάβησης και επίλυσης της σύγκρουσης με ειρηνικό τρόπο, η διαδικασία διεκπεραιώνεται από δασκάλους/ες της **Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας**, σε συνεργασία με τους/τις υπευθύνους/ες τμημάτων, οι οποίοι/ες εκπαιδεύονται στη διαδικασία.

Ο υπεύθυνος/η τμήματος συμμετέχει στην εφαρμογή πρακτικών/ στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων αντικοινωνικής/αρνητικής συμπεριφοράς και πρόληψης της βίας (4)

(αρ.εγκυκλίου στο
διαδίκτυο [ypp12608](#))

Στη διεκπεραίωση της διαδικασίας δύναται να συμμετέχουν και παιδιά, στις περιπτώσεις των δημοτικών σχολείων, με σχετική εκπαίδευση και η διαδικασία περιλαμβάνει εντοπισμό του προβλήματος από τα εμπλεκόμενα παιδιά, συζήτηση πιθανών λύσεων και επιλογή δίκαιης, λογικής και λειτουργικής λύσης για τα συγκρουόμενα μέρη, η οποία ως συμφωνία τίθεται σε εφαρμογή και είναι δεσμευτική για τα εμπλεκόμενα μέρη.

Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

Με βάση τους νέους **Κανονισμούς Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης**, τον περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμο του 2020 και τον περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας (Τροποποιητικό) Νόμο του 2024, που ψηφίστηκε στη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 11 Ιουλίου 2024, σε κάθε σχολείο συστήνεται **Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας** με σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.

Εφαρμογή του περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της
Ενδοσχολικής Βίας Νόμου του 2020
και του τροποποιητικού Νόμου του 2024

**Εγκύκλιος με αρ. φακ. 07.19.008.001 ημερ.09.09.2024
(αρ. εγκυκλίου στο διαδίκτυο γπρ17418)**

«Κάθε σχολείο θα πρέπει να μελετήσει με προσοχή τη νέα νομοθεσία και σε συνεδρίαση του προσωπικού να συζητηθεί το περιεχόμενό της, για να γνωρίζουν όλοι τις πρόνοιές της και να μεριμνούν για την εφαρμογή της»

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Ο Νόμος είναι
σε ισχύ
από την 1^η
Αυγούστου
2024.

Άρθρο 4

Άρθρο 5

Άρθρο 6

Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

Άρθρο 4

Σύσταση επιτροπής σχολείου

Διευθυντής ή εκπρόσωπος του

Ένας Βοηθός Διευθυντής, εάν υπάρχει

Δύο τουλάχιστον εκπαιδευτικοί,

Δύο γονείς, μέλη του Συνδέσμου Γονέων/Κηδεμόνων

Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος του σχολείου

Άρθρο 5

Εκπόνηση σχεδίου δράσης

- Αναπτύσσεται και διαμορφώνεται μέσα από ανοικτό διάλογο

- Περιλαμβάνει την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας, την ανάπτυξη θετικού κλίματος τις δράσεις, τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, τους στόχους, τα προγράμματα για ενδυνάμωση και στήριξη παιδιών και εκπαιδευτικών και πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων

- Παρακολουθείται συστηματικά η εφαρμογή του από τον/την οικείο/α ΕΔΕ του σχολείου

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες

- Κατάρτισμός και γνωστοποίηση του σχεδίου

- Ετοιμασία επιμέρους δράσεων για εξειδικευμένες περιπτώσεις παιδιών (παιδαγωγικά μέτρα, πολυθεματικές συναντήσεις με άλλες υπηρεσίες)

- Παραπομπή παιδιού

- Συνεργασία εντός και εκτός σχολείου με επαγγελματίες/φορείς

Το σχέδιο δράσης απαιτεί σωστό προγραμματισμό,
λαμβάνοντας υπόψη

- τις υπάρχουσες συνθήκες
- τα υπάρχοντα μέσα
- το ανθρώπινο δυναμικό

και στοχεύει στην ενεργό συμμετοχή, συνεργασία ΟΛΩΝ των μελών της σχολικής κοινότητας, για την εκπλήρωση των στόχων του σχεδίου, μέσα από ανάλογες δραστηριότητες, δίνοντας πάντα τη δυνατότητα αξιολόγησης του αποτελέσματος.

Στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας, το κάθε σχολείο εντάσσει, μέτρα πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας και υιοθετεί προγράμματα επιμόρφωσης ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών, με στόχο τη δημιουργία πυρήνων πρόληψης, εντός του σχολικού πλαισίου.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς [Καν. 22 (13)]

(13) Για την πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού ακολουθούνται οι ενέργειες που περιγράφονται σε σχετικές εγκύκλιες οδηγίες του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης.

(α) Η **Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας** σε συνεργασία με τα παιδιά, στις περιπτώσεις των δημοτικών σχολείων, καταρτίζει ολιστικό σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης των δασκάλων, των παιδιών και των γονέων/ κηδεμόνων, το οποίο γνωστοποιείται σε όλους.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς (Καν. 22 (13))

(β) Σε περίπτωση εξακριβωμένου περιστατικού, αυτό καταγράφεται ηλεκτρονικά και τυγχάνει διαχείρισης από την **Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας** σε συνεργασία με τους υπευθύνους τμημάτων, μέσω ατομικών συναντήσεων με τα παιδιά που εμπλέκονται, για το δε περιστατικό ενημερώνονται οι γονείς των παιδιών, οι οποίοι στηρίζουν το σχολείο στη διαχείρισή του.

Ο υπεύθυνος/η τμήματος έχει την ευθύνη καταγραφής σοβαρών περιστατικών απειθαρχίας παιδιών του τμήματός του/της (15).

(αρ.εγκυκλίου στο [διαδίκτυο γπρ12608](#))

(γ) Η έμφαση δίνεται στην ευαισθητοποίηση των παιδιών για μη επανάληψη της εκφοβιστικής συμπεριφοράς και στην εφαρμογή διορθωτικών δράσεων.

(δ) Μπορεί να γίνει και συμπληρωματική χρήση παιδαγωγικών μέτρων ή συνέπειών

Τα παιδαγωγικά μέτρα ή συνέπειες έχουν επανορθωτικό και όχι τιμωρητικό χαρακτήρα, εφαρμόζονται κατά τρόπο συστηματικό και χωρίς καθυστέρηση, ώστε να συνδέεται άμεσα η συμπεριφορά με το παιδαγωγικό μέτρο ή τη συνέπεια.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς [Καν. 22 (14α)]

(14α) Στις περιπτώσεις όπου, παρά τη λήψη των πιο πάνω μέτρων, το παιδί εξακολουθεί να παρουσιάζει επαναλαμβανόμενη αντικοινωνική ή αρνητική συμπεριφορά, η **Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας**, ο/η διευθυντής/διευθύντρια, ως πρόεδρος της εξετάζει το ενδεχόμενο αλλαγής τμήματος του παιδιού.

Η **Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας** μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια του/της οικείου/ας εκπαιδευτικού/ής ψυχολόγου ή οποιουδήποτε άλλου ειδικού επιστήμονα ή κρατικού λειτουργού κρίνει αναγκαίο για διερεύνηση του ενδεχομένου αλλαγής τμήματος.

Τα πορίσματα της διερεύνησης παραπέμπονται στον διδασκαλικό σύλλογο, ο οποίος μπορεί να αποφασίσει αλλαγή τμήματος του παιδιού, εάν αυτό κρίνεται ότι θα βοηθήσει στη βελτίωση της συμπεριφοράς, ή παραπομπή της υπόθεσης στον/στην οικείο/α ΕΔΕ.

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς [Καν. 22 (15)]

(15) Στις περιπτώσεις ακραίων και επαναλαμβανόμενων προβλημάτων αντικοινωνικής ή αρνητικής συμπεριφοράς και νοουμένου ότι έχουν εξαντληθεί όλες οι διαδικασίες για στήριξη του παιδιού και βελτίωση της συμπεριφοράς του, το σχολείο μπορεί να ζητήσει στήριξη από την **Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου (ΟΑΣ)**.

Η ΟΑΣ συγκαλεί και συντονίζει πολυθεματική συνάντηση με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στη διαχείριση της περίπτωσης, κατά την οποία καταρτίζεται ειδικό σχέδιο δράσης που δεσμεύει όλους τους εμπλεκόμενους για την υλοποίησή του, πέραν των άλλων δράσεων, όπως περιγράφονται στις παραγράφους (6)-(14).

Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου (ΟΑΣ)

Η «Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου» ή «ΟΑΣ», στο Υπουργείο έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της πολιτικής του για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.

Μέρος των αρμοδιοτήτων της είναι η στήριξη των σχολείων για την πρόληψη, παρέμβαση, διαχείριση και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας, για την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος και για την άμεση παρέμβαση στις περιπτώσεις σχολικών κρίσεων.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ

Το ΥΠΑΝ προτείνει μέτρα άμεσης εφαρμογής εντός των σχολικών μονάδων, για θέματα πρόληψης και διαχείρισης της βίας και της παραβατικότητας, στο επίκεντρο των οποίων βρίσκεται ο παιδαγωγικός ρόλος του σχολείου, ακολουθώντας ολιστική/συστημική προσέγγιση.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία

- Εντάσσονται **μέτρα πρόληψης της βίας** και παραβατικότητας στο Σχέδιο Βελτίωσης της κάθε σχολικής μονάδας
- Θεσμοθετείται και παρακολουθείται η **εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής** σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εισάγονται, διαθεματικά, στο **Αναλυτικό Πρόγραμμα** όλων των βαθμίδων έννοιες και ενότητες **Αγωγής του Πολίτη, Ειρηνικής Επίλυσης Διαφορών και Διαλόγου**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία

- Σχεδιάζονται **εναλλακτικά προγράμματα μάθησης** για παιδιά με προκλητικά παραβατική συμπεριφορά
- Ενισχύεται περαιτέρω ο **ρόλος του Υπεύθυνου Τμήματος ως πυρήνα πρόληψης** της ενδοσχολικής βίας
- **Αξιοποιείται** ο Σύνδεσμος Γονέων / Κηδεμόνων μέσω σχετικής επιμόρφωσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία

- Προωθείται η επιμόρφωση των γονέων / κηδεμόνων σε **θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης** της βίας στην οικογένεια
- Προγραμματίζεται η **υλοποίηση προγραμμάτων ενδυνάμωσης και επιμόρφωσης** των εκπαιδευτικών σε θέματα βίας και παραβατικότητας
- Απλοποιείται η **διαδικασία διαχείρισης κρίσεων** στα σχολεία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία

- Αρχίζει η **εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης** στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Ενισχύεται το **πρόγραμμα Σχολικής Διαμεσολάβησης**
- Θεσμοθετείται η **επιμόρφωση των σχολικών φρουρών** αναφορικά με τα καθήκοντά τους

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

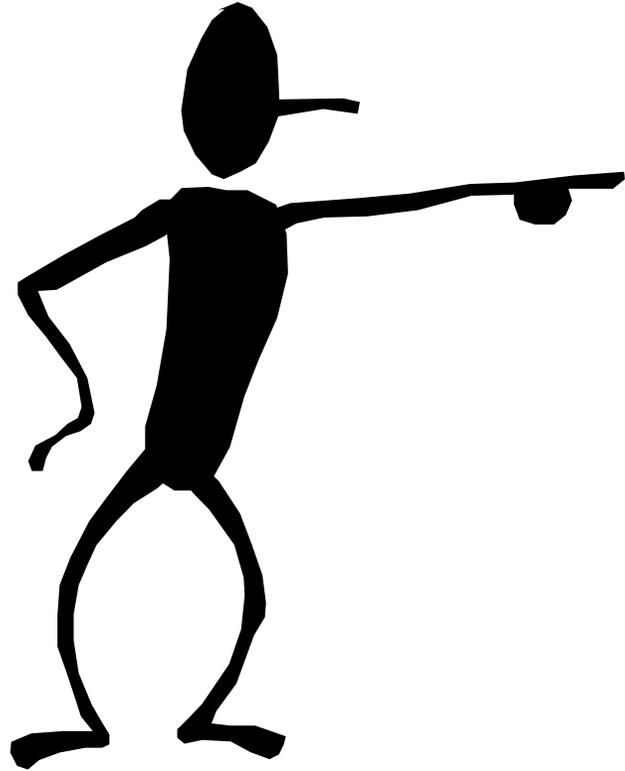
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ

Το κάθε σχολείο μπορεί να δράσει

ως σημαντικός προστατευτικός παράγοντας για τη μείωση του φαινομένου της βίας και της παραβατικότητας και να λειτουργεί

ως ασπίδα προστασίας

προγραμματίζοντας σωστά και προωθώντας συστημικές, προληπτικές και κοινωνικοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις και πρακτικές, σε ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον, προς όφελος όλων των παιδιών.

Έγκαιρος προγραμματισμός
μέτρων και τεχνικών για την
πρόληψη και τον περιορισμό
περιστατικών βίας και
παραβατικότητας.

**«Δει τον σοφόν άνδρα
προνοείν,
ου μετανοείν».**

**Ευχαριστώ για
την προσοχή σας**

